

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA nr. 21
din 11.01.2017

Dosar nr: 366/2016

Petiția nr: 23.05.2016

Petent:

Reclamat: Piraeus Bank România S.A.

Obiect: petentul se considera discriminat în relația sa cu banca deoarece aceasta nu i-a restituit anumite sume deși în cazul altor clienți acest lucru s-a întâmplat

I. Numele, domiciliul și sediul părților

I. 1. Numele și domiciliul petentului

1.1.1.

I.2. Numele și sediul reclamatului

1.2.1. Piraeus Bank România S.A.,.

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Petentul formulează petiție împotriva Piraeus Bank. Începând cu data de 29.03.2016, petentul a solicitat în repetate rânduri părții reclamate să îi restituie sumele încasate în plus și să revină la marja fixă inițială stabilită în contract. În luna aprilie banca a mărit marja stabilită în contract cu două puncte procentuale.

2.2. Petentul a inițiat aceste demersuri întrucât a intrat în posesia unor documente din care reiese că alți clienți ai băncii au beneficiat de restituirea contravalorii sumelor reprezentând cele două puncte procentuale.

III. Citarea părților

3.1. În temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura legală de citare a părților.

3.2. Părțile au fost citate pentru data de 21.06.2016 la sediul CNCD.

3.3. La termen au lipsit părțile.

3.4. Partea reclamată a formulat un punct de vedere comunicat petentului, fiindu-i acordat un termen pentru a formula concluzii scrise.

3.5. Procedura legal îndeplinită.

IV. Susținerea părților

4.1. Susținerea petentului

4.1.1. Petentul formulează petiție împotriva Piraeus Bank. Începând cu data de 29.03.2016, petentul a solicitat în repetate rânduri părții reclamate să îi restituie sumele încasate în plus și să revină la marja fixă inițială stabilită în contract. În luna aprilie 2009 banca a mărit marja stabilită în contract cu două puncte procentuale.

4.1.2. Petentul a solicitat recalcularea și restituirea sumelor întrucât a intrat în posesia unor documente din care rezultă că banca a fost de acord să restituie acelor clienți sumele ce reprezintă mărirea cu două puncte procentuale, contracte încheiate cu banca, la fel ca și contractul încheiat de către petent.

4.1.3. Petentul anexează copii ale documentelor semnate de bancă și client din care rezultă acordul băncii de a returna aceste sume. Petentul mai atașează și copii ale corespondenței electronice dintre petent și bancă.

4.2. Susținerea părții reclamate

4.2.1. Prin punctul de vedere formulat, partea reclamată arată faptul ca i-a fost acordat petentului un credit de nevoi personale, cu garanție imobiliară, în cuantum de 52.000 CHF conform contractului de credit încheiat la data de 29.07.2008.

4.2.2. În conformitate cu prevederile Art. 5.1 din contractul de credit nr. încheiat la 29.07.2008, contract de credit ale cărui condiții au fost agreate de către petent la data semnării acestuia „*Dobânda la creditul acordat este stabilită ca un procent anual și este, la data încheierii contractului, cea menționată la Art. 1.2. În cazul tipului de dobânda variabilă, aceasta se revizuieste la fiecare 3 luni în funcție de noua valoare a indicelui de referință și marja băncii, prima modificare având loc la 6 luni de la data tragerii. Dobânda este stabilită în funcție de indicele de referință la care se adaugă marja variabilă a băncii, care la data încheierii contractului este cea menționată la Art. 1.2. Dobânda se poate modifica în funcție de variația indicelui de referință și a marjei [...].*”

4.2.3. Modificările ratei dobânzii din 22.05.2009, au avut la baza contextul internațional, marcat de turbulente la sfârșitul anului 2008, context care a condus la creșterea costului finanțării pentru banca și au fost făcute conform condițiilor contractuale agreate petent la momentul semnării contractului de credit nr. 1701000000031650/29.07.2008 și conform notificării trimise petentului în data de 17.04.2009, fiind atașată notificarea nr. 8986/17.04.2009).

4.2.4. Se menționează ca la data acordării creditului, respectiv 29.07.2008, prevederile contractului de credit mai sus amintit au fost în concordanță cu legislația în vigoare la respectivul moment. Partea reclamată prezintă o situație din care reiese evoluția dobânzii de la data acordării creditului și până în prezent

4.2.5. Începând cu data de 19.09.2010 contractul de credit nr. 1701000000031650/29.07.2008 a fost modificat prin actul adițional de aliniere la prevederile OUG nr. 50/2010. Ca urmare a demersurilor făcute de Banca referitor la încheierea actelor adiționale de aliniere a contractelor de credit la prevederile OUG nr. 50/2010, Piraeus Bank Romania S.A. a întocmit acte adiționale specifice, acte adiționale care au fost puse la dispoziția clienților prin unitățile teritoriale

4.2.6. Astfel, începând cu data de 19.09.2010 contractul de credit încheiat de petent cu reclamata a fost aliniat la prevederile OUG nr. 50/2010 privind contractele de credit pentru consumatori prin Actul Adițional atașat.

4.2.7. În corpul OUG nr. 50/2010 nu există o prevedere expresă referitoare la obligația Băncii de a trimite scrisori recomandate consumatorilor referitor la semnarea acestor acte adiționale. Banca are doar obligația de diligență, privind informarea consumatorilor și nu obligația de rezultat, în sensul de a garanta primirea de către consumator a notificării de a se prezenta la Banca, în vederea semnării actului adițional de aliniere. Precizează că unul dintre principiile fundamentale de

drept este acela ca nimeni nu poate invoca necunoașterea legii, iar, conform art. 95 alin. 5 din OUG nr. 50/2010, nesemnarea de către consumator a actelor adiționale de aliniere, care conțin dispozițiile din acest act normativ, este considerata acceptare tacita de către consumator.

4.2.8. Banca a procedat la transmiterea notificării prin afișare la sediile teritoriale ale băncii, postarea notificării pe website-ul băncii, pe chitanțele emise de ATM-urile băncii, aplicația internet banking și aplicația Telebank

4.2.9. Prin raportare la prevederile art. 1170 din Codul Civil, reclamata arată că a acționat cu buna-credință, în sensul informării consumatorilor, prin multiple canale de informare, potrivit normelor legale, în corelare și cu strategia și resursele sale în acest sens. Conform principiului echilibrului prestațiilor contractuale, apreciem că și consumatorul are obligația de informare continuă, pe durata relației de afaceri cu Banca, referitor la orice aspecte cu incidența asupra relației Client-Banca, prin modalitățile de informare puse la dispoziție consumatorilor, de Banca și menționate în Condițiile Generale de Afaceri ale Băncii.

4.2.10. Ca urmare a acestei notificări reclamata arată că a întocmit acte adiționale specifice, acte adiționale care au fost puse la dispoziția clienților prin unitățile teritoriale. Totodată, conform Legii nr. 288/2010, Art. 11(2) referitor la actele adiționale de aliniere, prevede: *"actele adiționale nesemnate de către consumatori, considerate acceptate tacit până la data intrării în vigoare a prezentei legi, își vor produce efectele în conformitate cu termenii în care au fost formulate, cu excepția cazului în care consumatorul sau creditorul notifică cealaltă parte în sens contrar, în termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi."*

4.2.11. Având în vedere prevederile menționate mai sus, petentul a avut posibilitatea de a se prezenta în termenul legal de 60 de zile de la data intrării în vigoare a Legii nr. 288/2010 în orice Unitate Teritorială a Piraeus Bank România S.A. pentru a transmite opțiunea aleasă de dumnealui privind aplicarea prevederilor OUG nr. 50/2010 asupra produsului de creditare deținut.

4.2.12. Ținând cont de faptul că Piraeus Bank România S.A. nu a notificat, în termenul legal de 60 de zile de la intrarea în vigoare a Legii nr. 288/2010, clienții în vederea aplicării prevederilor contractuale, și nici domnul petent în calitate de Client nu a notificat în scris Piraeus Bank România S.A. asupra faptului de neaplicare a prevederilor OUG nr. 50/2010 contractului de credit nr. 17010000000031650/29.07.2008, contractul de credit deținut de petent la Piraeus Bank România S.A. este aliniat la prevederile OUG nr. 50/2010, nefiind necesară semnarea unui act adițional de aliniere la aceste prevederi.

4.2.13. Astfel, începând cu data de 19.09.2010, ca urmare a alinierii contractului de credit menționat la prevederile OUG nr. 50/2010 privind contractele de credit pentru consumatori, prevederile cu referire la rata dobânzii/dobanda aferentă creditului din contractul de credit nr. 17010000000031650/29.07.2008 au fost modificate în conformitate cu dispozițiile imperative ale OUG nr. 50/2010, prin Actul Adițional atașat.

4.2.14. De asemenea, condițiile referitoare la alinierea contractelor de credit la prevederile OUG nr. 50/2010, au fost standardizate în funcție de produsul de creditare deținut. Ca urmare, modificările cu impact direct și care au fost cuprinse în actul adițional propus, sunt următoarele:

- eliminarea comisionului de rambursare anticipată;
- fixarea marjei din componenta dobânzii, pe toată durata derulării contractului de credit, conform art. 37 a) *"dobânda va fi raportată la fluctuațiile indicilor de referință, în funcție de valuta creditului, la care creditorul poate adăuga o marja, fixă pe toată durata derulării contractului"*;

- perceperea unui comision unic pentru servicii suplimentare prestate la cererea clientului, pe parcursul derulării contractului de credit în valoare de 30 EUR sau echivalentul în RON;
- plafonarea dobânzii penalizatoare pentru anumite cazuri justificate, conform art. 38(3) din OUG 50/2010.

4.2.15. Menționează ca, în conformitate cu Art. 11.2 din contractul de credit din data de 29.07.2008, petentul *"confirmă faptul că BANCA i-a furnizat o copie a prezentului CONTRACT cu o perioadă de timp rezonabilă înainte de data semnării"*.

4.2.16. Având în vedere cele menționate mai sus, petentul a avut posibilitatea alegerii instituției de creditare.

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. **În fapt**, Colegiul director urmează a se pronunța asupra aspectelor sesizate respectiv faptul că banca nu i-a restituit sumele încasate în plus și nu a revenit la marja fixă inițială stabilită în contract, astfel cum a procedat pentru alți clienți. Colegiul reține faptul că petentul a avut posibilitatea de a se prezenta în termenul legal de 60 de zile de la data intrării în vigoare a Legii nr. 288/2010 în orice Unitate Teritorială a Piraeus Bank România S.A. pentru a transmite opțiunea aleasă de dumnealui privind aplicarea prevederilor OUG nr. 50/2010 asupra produsului de creditare deținut.

5.2. **În drept**, analizând faptele reținute în petiție, **Colegiul Director** se raportează la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, care, legat de articolul 14 privind interzicerea discriminării, a apreciat că diferența de tratament devine discriminare, în sensul articolului 14 din Convenție, atunci când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că, pentru ca o asemenea încălcare să se producă, „trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nicio justificare obiectivă sau rezonabilă.

5.3. În același sens, Curtea Europeană de Justiție a statuat principiul egalității ca unul din principiile generale ale dreptului comunitar. În sfera dreptului comunitar, **principiul egalității exclude ca situațiile comparabile să fie tratate diferit și situațiile diferite să fie tratate similar, cu excepția cazului în care tratamentul este justificat obiectiv.**

5.4. Reținând, în coroborare cu aceste aspecte, definiția discriminării, astfel cum este reglementată prin articolul 2 alin.1 din O.G.137/2000 cu modificările și completările ulterioare, republicată, *“prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”*, Colegiul Director reține că pentru ca o faptă să fie calificată ca fiind faptă de discriminare, trebuie să îndeplinească cumulativ mai multe condiții:

a) Existența unui tratament diferențiat aplicat în situații analoage sau omiterea de a trata în mod diferit situații diferite, necomparabile.

b) Existența unui criteriu de discriminare conform art. 2 alin. 1 din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, cu modificările ulterioare.

c) Tratamentul să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a unui drept recunoscut de lege.

d) Tratamentul diferențiat să nu fie justificat obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluși scop să nu fie adecvate și necesare.

5.5. Curtea Europeană de Justiție a arătat că în cazurile de discriminare, în situația în care persoana care se consideră discriminată ar stabili o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe sau indirecte pe baza unui criteriu interzis, punerea efectivă în aplicare a principiului egalității de tratament ar impune atunci ca sarcina probei să revină persoanei acuzate de discriminare, care ar trebui să dovedească că nu a avut loc o încălcare a principiului menționat. În acest context, reclamatul (pârâtul) ar putea contesta existența unei astfel de încălcări, stabilind prin orice mijloc legal, în special că tratamentul aplicat persoanei care se consideră discriminată este justificat de factori obiectivi și străini de orice discriminare pe baza unui criteriu interzis.

5.6. De asemenea, pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art.2, alin.1 deosebirea, excluderea restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute de către art. 2, alin. 1, și trebuie să se refere la persoane aflate în **situații comparabile** dar care sunt tratate în **mod diferit** datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior.

5.7. Din cuprinsul petiției nu a reieșit existența vreunui criteriu de discriminare și nici petentul nu l-a evidențiat ca atare.

5.8. Din analiza obiectului petiției, raportat la îndeplinirea elementelor constitutive ale faptei de discriminare, Colegiul director reține că, în speță, acestea nu se întrunesc, neexistând un criteriu de discriminare, nefiind încălcat principiul nediscriminării. Lipsa unui element constitutiv al faptei de discriminare duce în mod direct la inexistența acestei fapte. Prin urmare, Colegiul director decide faptul că, în cazul semnalat de către petent, nu se poate reține săvârșirea vreunei fapte de discriminare, potrivit O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20. alin.2, din O.G.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Aspectele sesizate nu întrunesc elementele constitutive ale discriminării (lipsa criteriului), astfel cum este definită în art. 2 alin.1 din O.G. nr. 137/2000 republicată;
2. Se va răspunde părților în sensul celor hotărâte;

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VII. Călea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului Director prezenți la ședință:

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BERTZI THEODORA – Membru

DINCĂ ILIE – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

LAZĂR MARIA – Membru

Data redactării: 13.01.2017

M/R – T.B./R.B.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.